

GÉDÉON DE VAUFIN (PARIJS)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
15 APRIL 1636
1376

Vervolg op Vaufins verloren gegane brief van 25 februari 1636.

Samenvatting: Vaufin schrijft over zijn bemoeienissen met Frederik van Nassau en anderen. In het postscriptum schrijft hij dat hij er nog niet in geslaagd is de psalmen van Gabriël Bataille te bemachtigen.

Over een antwoord van Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIIaa, nr. 34: brief (dubbelvel, 22x31cm, a | d; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 2, nr. 1376, pp. 161-162: samenvatting.

Namen: Gabriël Bataille; Gabriël Bataille jr.; Benjamin; Pierre Chalas; Frederik Hendrik; Frederik van Nassau Zuylestein; René de Nicastre.

Plaats: Château-Regnard.

Glossarium: pseume (psalm).

Transcriptie

À Monsieur

Monsieur Huguens, Chevalier, Conseiller et Seicrétaire de Monseigneur le Princes d'Oranges,

à La Haye.

Monsieur,

Depuis responces faictes à la vostres du 13^m Janvier dernier, suivant l'ordres par ycelles, je suis venu quérir Monsieur le Comendeur pour le mener à Chastau-Regnard, où je luy ay fait passer le temps le mieux qu'il nous a esté possible pour le temps qui nous fust limité par Monsieur de Bansamin, qui fut trois jours pour aller et trois pour revenir et onze pour demeurer audit Chastau-Regnard, faisant en tout 17 jours, dens lesquels jours je le l'ay ramené, n'ayant poinct voulu menquer à la pré[s]cription du temps limité. Se ne fut sens regret de quitter sy tost ce païs sy plaisent, fort le trouvant bien-agréable. Je vous assure que le dit Sieur Comendeur est fort-genty et adroit à tout ce qu'il faict, et pour son age a la façon bonne, et est de bon naturelle. Il ne menque q'une perssonne pour le conduire, que Son Excellence luy envoient quelque vieux gentilhome pour gouverneur. Monsieur de Bansamin en escrit à Son Excellence.

En ce voyages j'ay recognu qu'il est très-mécontant du Sieur Chalas et m'en a dit des raisons, que, sy les saviés, vous n'en n'auriés pas moins de mescontentement que luy. Se sont des déportemens qui sont plustost pour pardre une jeunesse que de l'édifier. Je ne vous en dis davantages. Celuy que Son Excellence envaira, vous en randra de bons tesmoygnage.

Je suis atendant de vous la responces accellesque je vous ay escrit du 25e Febverier dernié, pour ce qui touche les affaires de Chastau-Regnard, que je vous prie que par vostre moyeng je puisse estre satisfait à tous les poincts de mes lettres qui ne sont et ne tande qu'au services de Son Excellence. Se font, vous m'obligerés à vous estre,

Monsieur,

vostre très-humble et très-affaicttonné serviteur
Vaufin.

De Paris, ce 15^m Avril 1636.

Monsieur de Niscastre m'a escrit pour vous faire recouvré des pseumes de feu ¹Gabrielle Bataille, qui est difficile à cose qu'il ne les a pas fait imprimer. Après m'estre bien enquis des uns et des autre, j'ay trouvé un mien amy lequelle a grande cognoisse familière avec le fils du defeunt Gabriel Bataille, qui les y demendera que sy les a, ou autres, il me promet de me les faire avoir à la première ocasion. Je ne menqueray de vous en mender des nouvelles, voire de les envoyer s'il se trouve.

Vertaling

Aan de heer Huygens, ridder, raad en secretaris van mijnheer de prins van Oranje,

te Den Haag.

Mijnheer,

Na mijn ²antwoord op uw ³brief van 13 januari jongstleden, heb ik, volgens opdracht daarin vervat, mijnheer de ⁴commandeur opgezocht om hem naar ⁵Château-Regnard te brengen, waar ik hem de tijd zo aangenaam mogelijk heb laten doorbrengen, gegeven de korte tijd die ons was gegund door de heer Benjamin, namelijk drie dagen voor de heenreis, drie dagen voor de terugreis en elf dagen voor het verblijf op het genoemde Château-Regnard, in totaal zeventien dagen, gedurende welke ik hem heb meegenomen, zonder te willen tornen aan de geringe tijd die ons was gegund. Het was niet zonder spijt dat hij dit zo aangename land, dat hem buitengewoon goed beviel, zo snel moest verlaten. Ik verzeker u dat genoemde mijnheer de commandeur vriendelijk en verstandig is in alles wat hij doet en voor zijn leeftijd een goede manier van handelen en een goed karakter heeft. Het ontbreekt hem slechts aan een leidsman. Laat Zijne ⁶Excellentie hem een wat oudere edelman als gouverneur sturen. De heer Benjamin schrijft daarover aan Zijne Excellentie.

Tijdens de reis heb ik bemerkt dat ⁷hij zeer ontevreden is over de heer [Pierre] Chalas, en hij gaf mij zijn redenen daarvoor, die, als u ze zou kennen, u niet minder ontevreden zouden maken dan hem. Dat zijn dwalingen die een jongmens eerder van de wal in de sloot brengen dan dat ze hem wijzer maken; verder zeg ik u er niets over. Degene die Zijne Excellentie zal sturen, zal u er voldoende getuigenis van geven.

Ik wacht overigens [nog] op uw antwoord op ⁸wat ik u 25 februari jl. heb geschreven, over de zaken van Château-Regnard, waarvan ik hoop dat u bij machte zult zijn te zorgen dat tegemoet wordt gekomen aan alle wensen uit mijn brieven, die slechts betrekking hebben op mijn dienstbaarheid aan Zijne Excellentie. Dat doende zult u mij verplichten jegens u te zijn,

mijnheer,

uw nederige en toegewijde dienaar
[Gédéon de] Vaufin.

Parijs, 15 april 1636

-
1. <Grabrielle>.
 2. Vaufin aan Huygens, 25 februari 1636 (verloren).
 3. Huygens aan Vaufin, 13 januari 1636 (verloren).
 4. Frederik van Nassau Zuylestein.
 5. Vaufin was beheerder van Château-Regnard bij Montargis in het hertogdom Orléans, een bezitting van de Oranjes.
 6. Prins Frederik Hendrik.
 7. Benjamin.
 8. Vaufin aan Huygens, 25 februari 1636 (verloren).

De heer [René] de Nicastre heeft mij geschreven om voor u de ⁹psalmen van wijlen Gabriël Bataille op te sporen, wat moeilijk is omdat hij ze niet heeft laten drukken. Na hier en daar mijn licht te hebben opgestoken, heb ik een vriend gevonden die goed bekend is met de ¹⁰zoon van wijlen Gabriël Bataille, en die hem zal vragen of hij ze heeft of iemand anders. Hij heeft mij beloofd ze mij direct te doen toekomen. Ik zal niet verzuimen u op de hoogte te houden, dan wel ze u op te sturen als dat kan.

9. Er is een tiental gedrukte psalmen van Bataille bekend, voor zang en luit, met de Franse berijming van Philippe Desportes. Ze zijn opgenomen in Batailles *Premier (Second, Troisième, Quatrième, Sixième) livre d'airs de cour ...* Maar dat Huygens naar deze op zoek was lijkt zeer onwaarschijnlijk omdat het nagenoeg zeker is dat hij deze bundels al bezat. Mogelijk vroeg hij zich af of de tien gepubliceerde psalmen onderdeel waren van een volledige bewerking van alle 150 psalmen.

10. Gabriël Bataille jr.

No 34.

Monsieur

depuis responses faites a vosmes du 13^e Janvier du
suivant Londres par quelle je suis venu querire monsieur
le comendeur pour le mener a chassaux ou ie luy ay fa
passer le temps le mieux quil nous a este possible pour
temps qui nous fut limite par monsieur de bantam
qui fut trois jours pour aller et trois pour revenir
et onze pour demeurer audit chassaux, faisons en
tout 17 jours dans les quels jours ie le luy rameni
n'ayant poinet voulu manquer a la precepti on du temps
limite se ne fus sans regret de quier si tost ce ais si
plaisent font le trouvant bien agreable, ie vous assure
que le dit sieur comendeur est fort gentil et adroit
sous ce quil fait et pour son age a la facon bonne
est de bon naturel il ne luy manque que d'un bon
pour le conduire que son ex^{te} luy en voient quelle
vieux gentilhomme pour gouverneur, monsieur de
bantam en l'ecrivit a son ex^{te} en ce voyage Jay recogn
qui est gros mecontant du sieur chalas et mena de
des raisons que sy les savies vous nen nauvies pas me
de mescontentem^{ts} se sont des deportemens qui sont
tost pour perdre une tenne^{te} que de ledifier, ie ne
en dis davantage ceste celuy que son ex^{te} en verra va
en vandra de bons t^{es} metygnage, ie suis a ronds de
la response a celles que ie vous ay escrit du 25 fevrier
dernie pour ce qui touche les affaires de chassaux
ie vous prie que par vostre moyen ce puisse estre
satisfait a tous les poinets de mes lettres qui ne se
et ne s'ont que au services de son ex^{te} se font vo
mobliges a vous estre

Monsieur

Paris ce 5^e avril 1636

vostre tres humble et me
affaitome serviteur
W. Vaufin

